

David H. ROSENTHAL

A final dels 30, Alfred Lion i Frank Wolff, dos refugiats del nazisme, fundaren Blue Note Records, companyia que arribà a ocupar un lloc tan excepcional i dominant dintre de la cultura afro-americana com el d'Edicions 62 a la literatura catalanòfona. El primer catàleg de Blue Note, publicat l'any 1939, n'explicà els propòsits: «El *jazz hot*, llavors, és expressió i comunicació, una manifestació musical i social, i Blue Note intenta identificar-ne l'impuls, no els adorns sensationals o comercials».

Durant els trenta anys següents, Blue Note gravà quasi tots els monstres, primer del *bebop* i després del *hard bop*: Fats Navarro, Tadd Dameron, Bud Powell, Wardell Gray, Thelonius Monk, Miles Davis, Sonny Rollins, Jackie McLean, Horace Silver, Art Blakey, Lee Morgan, Andrew Hill i un llarguíssim etcètera —més de 500 discs en total—. A més, moltes sessions no van arribar a les botigues perquè no assolien el grau de perfecció que Lion i

El retorn de Blue Note Records

Una esperança en l'àmbit de la música afro-americana

Wolff exigien. El procés, una vegada establert, era sempre el mateix: triar els millors músics, donant oportunitats també als joves i als desconeguts; pagar uns assaigs perquè es familiaritzessin amb les matèries (cosa poc normal en les petites companyies), i gravar el disc a l'estudi de Rudy van Gelder, l'enginyer de so més entès en *jazz*.

Les portades, d'una bellesa austera i masculina, eren obra de Reid Miles (dissenyador que es guanyà una pila de premis) i el fotògraf-productor Frank Wolff, retratista summament sensible als humors fugissers dels músics, i amb un sentit de composició subtilíssim.

Amb el pas dels anys, a part el seu rigor, Blue Note anava adquirint un prestigi menys racionalment explorable. Jo recordo que, quan era adolescent, sovint comprava discs Blue Note sense saber ni qui n'eren els artistes. Això només em passava amb una altra casa, New Directions Books, i era perquè em fiava del gust i de la perspicàcia de Lion i Wolff. A més de tots els altres factors esmentats, també s'hi hauria d'afegir una atracció de part dels dos amics pels aspectes més intransigents de la cosa negra: aquell toc de malícia, d'ironia amarga i al fons tràgica que distingeix les coses autèntiques de les postisses.

Pocs són els blancs que poden entrar de ple en aquest món afectiu, però Lion i Wolff no eren típics. Com digué el vibrafonista Bobby Hutcherson: «Alfred i Frank eren més *jazzmen* que productors. Dedicaven les hores lliures a anar a clubs i a passar l'estona amb músics». I potser la seva experiència de jueus sota Hitler hi influïa, fent-los especialment sensibles a una cultura alhora plena de fúria, d'humor i d'angoixa.

En la forma clàssica, Blue Note plegà l'any 1967, quan es va vendre a Liberty Records. Però, curiosament, la seva fama no ha fet sinó créixer des d'aleshores. Fa sis mesos, n'hi havia tres: Blue Note anglès (Barclay Records), Blue Note francès, i Blue Note japonès, tots dedicats a oferir els productes al públic, amb portades i notes originals. Ara n'hi ha un altre: Blue Note USA... amb la diferència que la seva intenció és de gravar discs nous, també.

No es pot dir que els primers encaixin massa bé amb les antigues perspectives bluenotesques —són massa lleugers—, d'artistes com Grover Washington, Charles Lloyd i Stanley Jordan. Tanmateix, la presència a l'equip de Michael Cuscuna, bon crític, de bons criteris, dona esperances de més profunditat cap al futur.

El retorn de Blue Note se celebrà amb un concert maratonian on intervingué un petit exèrcit de *jazzmen* associats amb la casa, i que donà lloc a un *jam session* que durà fins el matí següent. Esperem que, als mesos vinents, Blue Note sabrà mantenir aquesta marxa i convertir-la, com en els anys 40, 50 i 60, en un reflex fidel de tot allò que és ric i bell a la música afro-americana.